

Asia: VN/12980/2025

Luonnos hallituksen esitykseksi digipalvelulain 6 a §:n muuttamisesta (tekoäly neuvonnassa)

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Turun kaupunki kiittää mahdollisuudesta lausua valtiovarainministeriön esityksestä.

Ehdotettu muutos digipalvelulain 6 a §:ään on yleisesti kannatettava. On hyvä, että lainsäädäntömuutos mahdollistaa tekoälyn käytön digitaalisessa neuvonnassa. Turun kaupunki haluaa kuitenkin kiinnittää huomiota seuraaviin seikkoihin:

Laadun vastuukysymykset

Ehdotettu vastuuhenkilömalli on ankara ja yksilöivä. Tekoälyjärjestelmien laatuun kuuluu monia eri näkökulmia, kuten tietosuoja ja -turva, eettiset ja tekniset kysymykset, jolloin sen todelliset vastuut jakautuvat organisaatiossa eri tahoille. Lakiesityksessä yksittäiselle henkilölle kohdistuu suuri vastuu, varsinkin kun siihen sisällytetyt sanktiot ovat varsin ankarat. Laissa vastuu ja toimivalta pitää olla tasapainossa ja huolehtia siitä, ettei vastuu synnytä henkilöityvää riskinkantoa. Tässä lakiehdotuksessa ei tule sekoittaa virka- ja työsuhteen vastuukysymyksiä liittyen esimerkiksi virkarikoksiin.

Tekoäly on uutta ja nopeasti muuttuvaa teknologiaa, joka vaatii hankintayksiköltä paljon asiantuntijuutta. Järjestelmätoimittajat saattavat järjestelmissään lisätä tekoälyä ilman hankintayksikön tietoisuutta ja hyväksyntää asiasta. Tästä syystä järjestelmän toimittajalla tulisi olla osavastuu järjestelmän laadusta.

Lakiesityksessä viranomaisen on varmistettava neuvonnan laatu ennen palveluautomaation käyttöönottoa ja valvottava neuvonnan laatua käytön aikana. Käyttäjät voivat kuitenkin käyttää tekoälypalveluita tahallisesti tai tahattomasti väärin. Ohjeiden vastaisesta toiminnasta saatuja väriä vastauksia ei tulisi pitää laatuongelmana.

Tarve ennakkollisia ja oikeudellisesti sitovia kannanottoja antavalle viranomaiselle

Julkissektorilla on jo pitkään toivottu, että valvontaviranomaisten toimintakulttuuri muuttuisi sanktioivasta neuvovaan ja kehittämistä tukevaan suuntaan. Kunnat tarvitsevat viranomaista, joka antaisi ennakkollisia ja oikeudellisesti sitovia kannanottoja digi- ja datalainsäädäntöön, varsinkin tietosuojaan ja tekoälyyn liittyen. Nyt esitetty muutos vie sääntelyä entistä enemmän sanktiokeskeiseen suuntaan, mikä lisää toimijoiden varovaisuutta ja saattaa hidastaa hyödyllisten teknologioiden käyttöönottoa.

Savila Rami
Turun kaupunki

Hanski Sirje
Turun kaupunki - Tietohallinto